

MISS MAAMIIN

Maamiine leidub enam kui 80 maailma riigis. Keskmiselt iga tunni aja tagant tapab või vigastab maamiin kedagi. Jõukate ja arenenud riikide elanike jaoks on maamiinide probleem aga olematu ja nähtamatu. Norra filmirežissöör ja näitleja Morten Traavik tahtis probleemile tähelepanu juhtida ja algatas ebatavalise kunstiprojekti: iludusvõistluse Angola naiste seas, keda maamiinid on sandistanud. Kuigi kodusõda lõppes selles Aafrika riigis juba 2002. aastal, on 13 miljoni elanikuga riigis umbkaudu täna umbes 80 000 maamiinide ohvrit. *Miss Landmine* võistlusel saavadki maamiini plahvatuses vigastada saanud naised osaleda. On tore, et võistlus ei portreteeri neid naisi kui vaeseid haletsusväärseid ohvreid, vaid kui väarikaid, tugevaid ja kauneid naisi, kellel on oma oskused, ambitsioonid ja tulevik – nagu meil kõigil. Kasutagem meiegi pigem sõna “ellujääjad”, mitte “ohvrid”, sest viimane viitab passiivsele olukorrale, aga esimene millegi saavutamisele. Missid jäid väga rahule nii kunstiprojekti sõnumiga kui tasuta reisiga pealinna ning loomulikult meeldib neile kõigile näha hea välja!

Miks on maamiinid ühed jubedaimad relvad, mida siiani toodetakse?

- Maamiinid on spetsiaalselt toodetud nii, et nad ei tapaks, vaid sandistaks – külmavereliselt kalkuleerides, et ilma jalgadeta sõdur vajab vähemalt kaht abilist ning arsti, olles seega suuremaks koormaks kui tapetud sõdur;
- neid on väga odav toota;
- nende eluiga on pikk: peale sõja lõppu varitsevad maamiinid süütuid ohvreid veel aastaid. Näiteks ühes suurimas ohukoldes Afganistanis on maapõue peidetud 5 kuni 7 miljonit maamiini. Igal aastal saab nende põhjustatud õnnetustes umbes 3000 inimest tõsiselt vigastada, neist umbes pooled on lapsed.

Usutakse, et maamiinide plahvatused vigastavad enam mehi kui naisi. Aga ÜRO Maamiinide Teenistuse teatel saavad naised, keda maamiin vigastab, vähem arstiabi (kaasa arvatud proteese) ning nende abikaasad tahavad suurema tõenäosusega kohe lahutust. Seetõttu võib vigastusele peagi vaesus järgneda, eriti kui naisel on ka lapsi.

Pürgimus ülemaailmase maamiinide keelu poole

Maamiinidega võitlemine oli Wales'i printsess Diana südameasi. 1997. aasta jaanuaris külastas ta Angolat, kus kõndis üle miinivälja. Samal aastal, pärast Diana traagilist hukku autoõnnetuses, sõlmiti Ottawa leping, mis keelustab isikuvastaste maamiinide kasutamise, varumise, tootmise ja üleandmise. Leping nõuab ka maamiinide hävitamist.

Lepingule on tänaseks alla kirjutanud 156 riiki. Siiani pole Ottawa lepinguga liitunud 37 riiki, nende seas on olulised tootjad Hiina, India, USA ja Venemaa. Allakirjutanud riikide kohuseks on maamiinid hävitada, kuid raporti kohaselt ei pea paljud riigid siiski tähtaegadest kinni.

Eesti riik on viimastel aastatel panustanud Ottawa konventsiooniga seotud tegevustesse:

- 2003-2007 tegutses Afganistanis Eesti päästemeeskond, kelle ülesandeks oli miiniväljade puhastamine
- 2006. aastal oli Eesti Ottawa konventsiooni varude hävitamise komitee kaasaruandja ning 2007. aastal sama komitee kaasesistuja
- Ka Eesti on toetanud Afganistani puhastamist maamiinidest – Eesti Välisministeerium panustas ÜRO miinitegevuse vabatahtlikusse Afganistani demineerimise sihtfondi 200 000 krooni.

Loe lisaks: www.landmineaction.org, www.icbl.org